

KL § 43 - Pensjonsordning

Kommunelovens § 43 har en bestemmelse om at kommunestyret selv kan vedta å opprette eller slutte seg til en pensjonsordning for folkevalgte i kommuner.

Bestemmelsen gir ikke de folkevalgte rett til pensjon, men åpner adgang for å opprette pensjonsordninger for de folkevalgte i tillitsverv som medfører en godtgjøring beregnet ut fra minst 1/3 stilling. Pensjonsgrunnlaget skal være lik den folkevalgtes samlede faste godtgjøring. I tillegg kan møtgodtgjøring medregnes ut fra et forhåndsstipulert gjennomsnittlig årsbeløp.

For kommuner som er medlemmer i KLP eller andre pensjonsordninger, har KS forutsatt at folkevalgte som kan gis rett til det, automatisk blir medlemmer av pensjonsordningen for folkevalgte. Dette viser seg at dette ikke alltid er tilfelle. Vi anbefaler at dette diskuteres i hvert kommunestyre slik at ordfører og andre på hel eller deltid er klar over sin økonomiske situasjon

Ved innføring av pensjonsordning for folkevalgte må det påses at arbeidsgodtgjøring og dekning av inntektstap inngår i folketrygdens beregningsgrunnlag på lik linje med vanlig lønnsinntekt. Disse godtgjøringene skal oppdragsgiveren - kommunen - ta med i den årlige lønns- og trekkoppgaven, slik at de kommer på selvangivelsen som grunnlag for beregning av pensjonsgivende poeng i folketrygden.

Pensjonsordning for folkevalgte er under revisjon bl.a. med bakgrunn i Stortingets behandling av stortingsrepresentantenes egen pensjon samt utspill fra hovedstyret i KS våren 2010.

Refusjon av sykepenger tilkommer kommuner som yter arbeidsgodtgjøring i forbindelse med frikjøpsavtale.

Opptjeningstiden for full pensjonsgivende tjenestetid er foreslått til 30 år for kommunalt folkevalgte og basert på den tid det er betalt medlemsinnskudd for vedkommende. Det kan imidlertid også regnes med tid som folkevalgt før ordningen ble opprettet. Det ser ut til at antall kommuner/fylkeskommuner som har pensjon for sine heltidsfolkevalgte er meget stor, selv om det fortsatt er ordførere som ikke vil få pensjon som folkevalgt etter endt tjenestetid. KS undersøkelse april 2011 viser at 99% av ordførerne hadde en pensjonsordning av totalt N=396.

Hva skjer med folkevalgte som er uførepensjonister

Den som er uførepensjonist og blir valgt som folkevalgte møter et spesielt problem. I dag tillates det en friinntekt på inntil 1G for dem som har full stilling og mottar full uførepensjon. Dette regelverket er i dag under revisjon og det ser ut til at det fastsettes et lavere tak, men med overgangsordninger for dem som allerede er uføretrygdede. I folketrygdlovens bestemmelser om revurdering av uførepensjon (§ 12-12) heter det:

«Når det er gått ett år siden uførepensjon ble innvilget eller endret, kan en person ha en årlig pensjonsgivende inntekt på opptil grunnbeløpet, uten at uførhetsgraden skal revurderes. En person med gradert pensjon kan ha en pensjonsgivende inntekt på opptil grunnbeløpet i tillegg til den inntekten som ble forutsatt ut fra restinntektsevnen.»

En eventuell revurdering av uføregrad på grunnlag av godtgjøringer som overstiger grunnbeløpet vil gi utilsiktede konsekvenser for uførepensjonisten. Etter utløp av valgperioden vil vedkommende måtte framsette krav om revisjon av uføregrad, med derav følgende ventetid for nødvendig behandling i trygdeetaten. En spesielt vanskelig økonomisk situasjon vil kunne oppstå for uførepensjonister med

gradert pensjon, idet laveste uføregrad i folketrygden er 50 %. Dersom godtgjøringen overstiger grunnbeløpet, vil dette kunne føre til bortfall av pensjon fra folketrygden.

Hva skjer med folkevalgte som er alderspensjonister

Når det gjelder alderspensjon, er det slik at for alderspensjonister under 70 år kan pensjonen bli redusert dersom den pensjongivende inntekten overstiger grunnbeløpet i folketrygden. Pensjonen reduseres med 40 % av inntekt over grunnbeløpet. Avkortingsbestemmelsen er i seg selv intet problem, dog unntatt det faktum at en viss del av godtgjøringen skal gå til fradrag i pensjonen. Avkorting vil skje dersom vedkommende har arbeid som gjør at hun må meldes inn i pensjonsordning som går inn under overføringsavtalen med Statens Pensjonskasse. Pensjonsordningen for folkevalgte går ikke inn under denne avtalen, og pensjonen reduseres derfor ikke for godtgjørelsen som folkevalgt.

Hva skjer med folkevalgte som går på en AFP-ordning

Dersom en person velges til folkevalgt som allerede har AFP skjer følgende. Da vil det være reglene for AFP kombinert med inntekt som vil gjelde. Folkevalgtgodtgjørelsen vil være inntekt som ville føre til reduksjon av AFP-pensjonen. I hovedtrekk er det slik at hvis AFP er såkalt folketrygdberegnet, kan man tjene 15 000 som et toleransebeløp før pensjonen blir redusert. Tjener man mer enn det, reduseres pensjonen forholdsmessig, hvor all inntekten tas hensyn til. Er AFP beregnet som tjenstepensjon etter 65 år, reduseres pensjonen ikke. Da gjelder reglene for å kombinere alderspensjon med inntekt. Det heter i vedtektene for tjenstepensjonsordningen at løpende alderspensjoner reduseres eller faller bort dersom pensjonisten tar stilling som er innskuddspliktig i annen pensjonsordning som går inn under overføringsavtalen med Statens Pensjonskasse. Pensjonsordningen for folkevalgte går ikke inn under denne avtalen, og pensjonen reduseres derfor ikke for godtgjørelse som folkevalgt. Det henvises ellers til brosjyre som du finner på www.klp.no.

Dagpengeutbetaling fra folketrygden til arbeidsledige som er folkevalgte

Arbeidsledige som mottar dagpenger og er folkevalgte kommer i en spesiell situasjon. Den arbeidsledige skal føre alt arbeid, både lønnet og ulønnet på meldekortet. Det skal ikke føres lønn men antall timer. Den folkevalgte skal føre opp alle timene hun arbeider som folkevalgt. Alle timer vil gå til fradrag på det den arbeidsledige skal ha utbetalt. Arbeidsledighetstrygden kan beholdes i 104 uker. Den enkelte folkevalgte kan få dette kompensert fra den folkevalgtes kommune men dette vil igjen gå til fradrag. Det vil til slutt kunne skje at den folkevalgte har tapt hele arbeidsledighetstrygden.